

JOGHISTÓRIA

AZ ELTE ÁJK MAGYAR ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNETI TANSZÉK TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRÉNEK HIVATALOS FOLYÓIRATA

www.facebook.com/joghistoria

Beszámoló a Tudományos
Diákkör bécsi
tanulmányútjáról

ISSN 2062-9699

A TARTALOMBÓL:

**Karunk
nagyjai**
VÉCSEY
TAMÁS

Interjú
BESZÉLGETÉS
BÓDINÉ BELIZNAI
KINGÁVAL

OTDK dolgozatok
KÉPMÁS - MÁSKÉPP

Czikkíró pályázat
„MI, MÁTYÁS, ISTEN
KEGYELMÉBŐL...”

TARTALOMJEGYZÉK

FŐSZERKESZTŐI KÖSZÖNTŐ	3
------------------------------	---

INTERJÚ

Barkóczi Dávid: Beszélgetés Bódiné Beliznai Kingával	4
--	---

OTDK DOLGOZATOK

Gagó-Kilbinger András: A totális mozgósításért és harcbaállításért felelős miniszter és az önállóságukért küzdő minisztériumok.....	7
Zanathy Anna: A képmáshoz való jog az interneten.....	11

CZIKKÍRÓ PÁLYÁZAT

Laklia Balázs: „Mi, Mátyás, Isten kegyelméből...”	17
---	----

KARUNK NAGYJAI

Varga Yvett: Vécsey Tamás – „tudomány az életben”	20
---	----

TDK HÍREK

Barkóczi Dávid, Nagy Virág Eszter: A Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszék Tudományos Diákköréről.....	23
Barkóczi Dávid, Nagy Virág Eszter: Beszámoló a Tudományos Diákkör bécsi tanulmányútjáról	24
Barkóczi Dávid: Tanszéki siker az XXXII. Országos Tudományos Diákköri Konferencián	25
Barkóczi Dávid: Idén hatodik alkalommal kerül megrendezésre a You MÁJT Win! tanulmányi verseny	26

JÁTSSZ ÉS NYERJ! – JOGTÖRTÉNETI REJTVÉNY	27
--	----

A címlapon a bécsi Hofburg (az egykori császári palota) épülete látható.

májt § tdk

MAGYAR ALKOTMÁNY- ÉS JOGTÖRTÉNETI
TUDOMÁNYOS DIÁKKÖR

A képmáshoz való jog az interneten

Részlet ZANATHY ANNA 'Képmás – másképp: A képmáshoz való jog szabályozása és az internet' c. OTDK dolgozatából

Bevezetesként szeretném röviden megindokolni, hogy miért ezt a témát választottam. 2011-ben olvastam arról, hogy Ashley Payne középiskolai tanár azért veszítette el az állását, mert a Facebookra feltöltött képei közül az egyikben egy korsó sört és egy pohár bort tartott a kezében. Ennek kapcsán elgondolkodtam arról, hogy rólam milyen felvételek lehetnek az interneten, azokat én töltöttem-e fel vagy mások osztották-e meg, illetve hogy saját magamon kívül bármi más megvédi-e a magánéletemet. Végső soron azt a kérdést tettem fel magamnak, hogy mi különbözteti meg a mai világot a George Orwell 1984 című művében lefestett utópiától.

Tim O'Reilly nevéhez köthető a mostanra igencsak elterjedt fogalom, a Web 2.0. "A Web 2.0 kifejezés olyan második generációs internetes szolgáltatásokra utal, amelyek elsősorban az online közösségek aktivitására, pontosabban a felhasználók által előállított tartalmakra és azok megosztására épülnek."¹ A Web 2.0-s szolgáltatások az interaktivitást helyezik a középpontba azáltal, hogy a korlátlan mennyiségű információt valaki nem csak le, hanem fel is töltheti. Ennek eredményeként valamennyi felhasználó egyszerre közlő és befogadó is. Ez elsőre nagyon csábítóan hangozhat, de az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy – mint azt majd például a közösségi oldalakra feltöltött képek kapcsán látni fogjuk – a felhasználók által feltöltött információt, annak minőségét vagy jogszerűségét senki nem ellenőrzi.²

A Web 2.0 egyik legtipikusabb fajtáját jelentik a közösségi oldalak, ahol a felhasználók egy virtuális közösség tagjaivá válhatnak azáltal, hogy profilokat hozhatnak létre, melynek keretében egymással személyes adatokat oszthatnak meg.³ A közösségi oldalakat a többi internetes portáltól elsősorban a felhasználók arca különbözteti meg. Az internet egyik legtipikusabb jellemzőjeként szokták felhozni annak arctalanságát, vagyis hogy sosem lehet tudni, hogy éppen ki ül egy gép és (így közvetve) egy komment mögött. Könnyen belátható, hogy egy oldalon, ahol a cél az ismerősök megtalálása és a közösségben való részvétel, a felhasználók identitásának leplezése nem lehet egy járható út. Ennek következményeként a közösségi oldalakon a felhasználók főszabály szerint valódi nevükkel

és valódi képükkel regisztrálnak, melynek eredményeként sokkal kiszolgáltatottabb helyzetbe kerülnek.⁴

A képmáshoz való jog és a Facebook

A közösségi oldalak közül magasan kiemelkedik a Facebook⁵, melynek 2014 júniusában 1,35 milliárd aktív felhasználója volt⁶, akik átlagosan 350 millió képet töltöttek fel naponta.⁷ A honlapnak saját bevallása szerint célja, hogy az embereknek megadja azt a lehetőséget, hogy megosszák az információkat és a világot nyitottabbá tegyék. Az emberek elsősorban arra használhatják a Facebookot, hogy kapcsolatban maradjanak ismerőseikkel és családjukkal, felfedezzék, hogy mi történik a világban, és hogy kifejezzék és megosszák másokkal véleményüket a számukra fontos ügyekben.⁸ A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy bárki, aki a 13. életévét betöltötte saját profilt készíthet a Facebookon, ahová szabadon tölthet fel különböző adatokat, így például fényképeket.

A képmások feltöltésére az alábbi szabályok vonatkoznak. A megosztott tartalmat a felhasználó beállítása szerint mindenki (attól függetlenül, hogy a honlapon profillal rendelkezik-e vagy sem), a felhasználó Facebookon bejelölt valamennyi ismerőse vagy a felhasználó által meghatározott szűkebb baráti kör láthatja. A feltöltött tartalmat (legyen szó szövegről, fényképről vagy videofelvételtől) a felhasználó "tagelheti", így biztosítva, hogy a megosztó beállításaitól függetlenül azt a tagelt személy és annak valamennyi ismerőse láthassa.

Képek esetében ez általában azt jelenti, hogy a kép feltöltője a fényképen szereplő ismerőseit tageli, de ez egyáltalán nem törvényszerű. A kép megosztójának ugyanis nem kötelessége a kép alanyait megneveznie, illetve bárki olyat is megjelölhet, aki a képen nem szerepel. A tagelésnek mindössze három szabálya van. Egyrészt, hogy bárki bárkit tagelhet, tekintet nélkül arra, hogy egyáltalán ismerőse-e, másrészt, hogy a taget mind a tagelt, mind pedig a tagelő bármikor eltávolíthatja, harmadrészt pedig, hogy a felhasználó csak az adott személy letiltásával akadályozhatja meg, hogy őt az illető tagelje. A tagelés tehát csak egy informális tájékoztatás, amelynek azonban kulcsfontosságú szerepe van a közösségi oldal működésében. Enélkül ugyanis az ábrázolt személynek esélye sem lenne tudomást szerezni arról, hogy róla olyan képet raktak fel a világhálóra, amelyet akár a világ összes internetkapcsolattal rendelkező embere megtekinthet, ellehetetlenítve így az őt megillető jogi védelem érvényesítésének lehetőségében.

Összességében tehát elmondható, hogy főszabály szerint bárki bárkiról – tekintet nélkül arra, hogy az illető *Facebook*-felhasználó-e vagy sem, ismerős-e vagy sem – tölthet fel képet, azon bárkit megjelölhet és ezek közül egyikhez sem kell az érintett hozzájárulása.

A korábban ismertetett szabályok értelmében, ha tömegfelvételt vagy a közszereplőt e minőségével összefüggésben ábrázoló képet töltünk fel a *Facebook*ra, nem követünk el jogsértést, függetlenül attól, hogy azt kik láthatják. Érdekesebb kérdés, ha olyan képmást osztunk meg, amelyen egy egyénileg ábrázolt magánszemély látható. Ebben az esetben nyilvánvalóan az érintett személy hozzájárulása vizsgálendő annak megállapítása érdekében, hogy mikor beszélhetünk a képmáshoz való jog megsértéséről. A különböző helyzetek szemléltetése érdekében vizsgáljuk meg azokat az eseteket, amikor valaki (a továbbiakban: A) a róla és barátnőjéről (a továbbiakban: B) készült fényképet osztja meg. Természetesen nem lehet az összes esetet ismertetni, így a probléma szemléltetése érdekében azok közül csak a fontosabbakat említem. Főszabály szerint ha B

megadja a hozzájárulását a kép megosztásához (azaz a felvétel nyilvánosságra hozatalához), B képmáshoz való joga nem sérül. Jogellenesen jár el azonban A, ha a képet B hozzájárulásánál szélesebb körben terjeszti. Így például ha B megengedi, hogy a képmását A úgy töltsse fel, hogy azt valamennyi ismerőse láthatja, de A beállítása alapján az mindenki által megtekinthető, B újból igényt tarthat a jogi védelemre. Abban az esetben, ha A nem kérte előzetesen B hozzájárulását, és beállítása alapján a közös képüket mindenki láthatja, B képmáshoz való joga sérül, hiszen képmását engedélye nélkül hozták nyilvánosságra. B képmáshoz való joga továbbá akkor is sérelmet szenved, ha a képet engedélye nélkül töltötte fel A, de azt csak az utóbbi ismerősei láthatják. Ennek a helyzetnek a jogi minősítése azonban már vita tárgyát képezheti, hiszen felmerülhet annak a lehetősége, hogy a kép elkészítéséhez adott hozzájárulás magában foglalja azt a jogot, hogy a felvételt A ismerősei is láthassák. Véleményem szerint azonban ez az érvelés jelen esetben nem fogadható el, egy felhasználónak ugyanis átlagosan 338 ismerőse van a *Facebookon*⁹, melynek következtében a felhasználás köre jóval meghaladja a józan ész által kialakított határokat. Nem ez a helyzet áll fenn akkor, ha a képet csak az A által meghatározott szűkebb baráti kör láthatja. Ebben ez az esetben a kép elkészítéséhez adott hozzájárulás ugyanis a felvétel felhasználásához való engedélyt is felöleli. Hasonlóan ítélandók meg azok a tényállások, amikor egy idegenről osztunk meg képet, azzal az eltéréssel, hogy hozzájárulása nélkül valamennyi esetben sérül a képmáshoz való joga.

Érdekes kérdés, hogy vajon a tagelés ebben a logikai rendszerben miként értékelendő. Tekinthető-e az érintett személy hozzájárulása iránti kérelemnek, vagy egyszerűen csak egy informális tájékoztatás arról, hogy róla képet hoztak nyilvánosságra? Véleményem szerint semmiképpen sem értékelhető engedélykéresként, hiszen a hozzájárulásnak előzetesnek és nem utólagosnak kell lennie. Ezzel ellentétben viszont, ha az ábrázolt személy a taget eltávolítja, – úgy gondolom – ráutaló magatartással a felvétel

felhasználásával kapcsolatosan nemtetszését fejezi ki, ami esetlegesen a megosztóra nézve közvetve kötelezettséget keletkeztethet a kép törlése iránt. (Természetesen abban az esetben, ha a tag eltávolítása a hozzájárulás utólagos visszavonásának minősül, az nem eredményezi a felhasználás jogellenességét, így a kép törlése sem tehető kötelezővé.)

További problémát jelentenek azok az esetek, amikor nem felhasználókról töltenek fel képeket, úgy, hogy azokat csak az ismerősök láthatják. Ez ugyanis azt jelenti, hogy az ábrázolt személyek a felvételekről és így a jogsértésekről sosem fognak tudomást szerezni. És végül a hab a tortán – amire még maga a *Facebook* is külön figyelmeztet –, hogy bármi, amit valaki megoszt, másolható és újra feltölthető azok által, akik az eredeti tartalmat megtekinthették.¹⁰

Látható tehát, hogy az egyén képmáshoz való joga számtalan módon sérülhet a *Facebook*on, aminek azonban a tényleges jogsértést nem szükségszerűen kellene eredményeznie. Kranzberg első törvénye értelmében a technológia se nem jó, se nem rossz, de nem is semleges. Vagyis olyan, amilyenek mi vagyunk.¹¹ A hiba tehát ismét csak az emberben keresendő. Az interneten ún. *cyber-egynéniségek*¹² születnek, akik a virtuális világban teljesen másképp viselkednek, mint a való életben. Az egyén a kibertérben gátlásoktól mentesen, akár a saját személyiségétől idegen módon cselekedhet, hiszen az internetet egy olyan alternatív világnak látja, ahol sem a társadalmi kontrol sem a jogszabályokban meghatározott szankciók nem érvényesülnek.¹³ A megosztók általában két tényezőről feledkeznek meg. Egyrészt arról, hogy a megosztott tartalmat az általuk elképzelnél sokkal szélesebb kör tekintheti meg, másrészt pedig arról, hogy a nyilvánosságra hozott információk összességéből már az érintett személy gondolkodásmódja, személyiségprofilja is megállapítható.¹⁴ Összességében tehát elmondható, hogy a felhasználó az “oszd meg másokkal is” hangulatában gyakran végig sem gondolja a

nyilvánosságra hozatal jogi és erkölcsi feltételeit, illetve következményeit.¹⁵

A kanadai Queen's Egyetem által koordinált *Global Protection of Data* elnevezésű kutatás eredményei alapján például Magyarországon a megkérdezetteknek csupán 44%-a törődik azzal, hogy milyen adatot ad meg magáról az interneten, s mindössze 27%-a gondolja azt, hogy adatainak sorsába van beleszólása.¹⁶ Hasonló eredményekkel szolgált a 2001-ben zajló *WIP* kutatás is, melynek értelmében azon személyek, akik között a felhasználók nagyobb számban megtalálhatók (pl. tanulók, maximum 29 évesek), az ötös skálán átlagosan hármast jelöltek azzal az állítással szemben való egyet nem értésük kifejezésére, hogy az internethasználók kockáztatják a személyes adataikat. Ugyanezen kutatás eredménye mutatta ki azt is, hogy a nem-felhasználók csupán 0,3%-a indokolta döntését a személyes adatainak kockáztatásának elkerülésével.¹⁷ A fogyasztó tehát a kritikus szemléletét maga mögött hagyva olyan adatokat és olyan személyekkel oszt meg, amiket valós körülmények között inkább megőrizne, és akitől inkább elzárkózna.¹⁸ Exhibicionisták persze mindig voltak, de itt másról van szó. Egyrészt arról, hogy a közösségi hálózatokon való részvétel ma kikerülhetetlen elvárás a fiatal generációk tagjai számára¹⁹, másrészt pedig arról, hogy a gazdasági, társadalmi és kulturális hatások eredményeként a magánélthez való joggal szembeni elvárások jelentősen megváltoztak. A mai világban az emberek - különösen a fiatalabb generációk tagjai - már természetesnek veszik, hogy életük minden egyes pillanatát rögzítik, illetve a világhálón megosztják.²⁰

Milyen segítséget, megoldást nyújt a *Facebook* az esetleges jogsértés kezelésére? Semmiyet. Az oldal három tanáccsal szolgál a felhasználónak: fejtse ki egyet nem értését a megosztóval a jogellenesen nyilvánosságra hozott felvétel kapcsán; jelentse a képet (ami pusztán azt jelenti, hogy a jogsértett egy rendszerüzenet keretében felhívhatja a jogsértőt a képmás eltávolítására), vagy távolítsa el a taget. Látható,

hogy egyik ajánlat sem nyújt reális segítséget, hiszen egyik sem eredményez a képmás eltávolítására irányuló kötelezettséget. Az első kettő között én személy szerint alig látok különbséget, a harmadik pedig csak arra nyújt megoldást, hogy a képet az érintett személy és ismerősei ne láthassák.

Alkotmányossági szempontból ugyanakkor aggályos lenne az a megoldás, miszerint a *Facebook*nak valamennyi jelentett képet automatikusan törölnie kellene. Ez ugyanis azt jelentené, hogy a *Facebook* informatikusai bírói szerepet ölténének, és kontradiktórius eljárás nélkül döntenének mások jogairól. A bírói eljárásnak ugyanis pontosan az a célja, hogy a megosztó számára lehetőséget biztosítson a jogellenesség hiányának az érintett személy hozzájárulásának bizonyítására. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a *Facebook* ne tudna egy hatékonyabb védelmi rendszert kiépíteni. Ha például a kép feltöltését az ábrázolt személyek tageléséhez és előzetes engedélyéhez kötné, máris jelentősen csökkentené a lehetséges jogsértések számát.

Mindebből következően tehát, akit képmáshoz való jogában megsértettek, jogainak érvényesítése érdekében bírósághoz kell fordulnia. Sajnos azonban ez sem olyan egyszerű, mint amilyennek elsőre hangzik. Felmerülhet a joghatóság problematikája - hogy egyáltalán mely ország anyagi jogszabályai alkalmazandók -, az a kérdés, hogy megállapítható-e a *Facebook*nak mint közvetítő szolgáltatónak²¹ vagy mint honlapnak²² a felelőssége, illetve a jogsértő fiktív mivoltának problémája. (A *Facebook*on ugyanis 83 millió hamis profil létezik.²³) És ha még sikerülne is elérni a kép törlését, naivitás lenne azt hinni, hogy az véglegesen hozzáférhetetlenné vált. Max Schrems például azért indított eljárást a *Facebook*kal szemben, mert a cég által róla tárolt és kérelmére kiadott 1200 oldalnyi személyes adat között számos olyan is szerepelt, amelyet az osztrák joghallgató a kérelem benyújtását megelőzően már törölt.²⁴

A képmáshoz való jog szabályozatlanságának társadalmi hatásai

Felmerülhet bennünk az a kérdés, hogy vajon mik is a következményei ennek a szabályozatlanságnak. A válasz rendkívül egyszerű: káosz a társadalomban. A mai világban ugyanis lehetővé vált, hogy bárki - akár jó-, akár rosszindulatból - olyan adatokat tehessen hozzáférhetővé más felhasználókról, amelyek révén az érintett személy a való világban is azonosíthatóvá válik.²⁵ Ennek ellenére azonban az érintett személy nincs abban a pozícióban, hogy számon tudja tartani, hogy ki, mikor és milyen adatot hozott róla nyilvánosságra.²⁶ Másrészt azt is látnunk kell, hogy a személyes adatoknak egy jelentős részét – információs önrendelkezési jogával élve – maga a felhasználó osztja meg, aminek eredményeként a jog kénytelen a felhasználót védelem nélkül magára hagyni.²⁷

E problémák pedig egyenesen az ún. *surveillance society*, vagyis a kukkoló társadalom kialakulásához vezettek. Ennek elsődleges jellemzője, hogy az emberek viselkedésének, tevékenységének többnyire ismételt vagy rendszeres monitorozását teszi lehetővé (és egyben elfogadottá). A társadalom tagjainak megfigyelését pedig három tulajdonság²⁸ jellemzi. Egyrészt az információk aszimmetriája, azaz, hogy a megfigyelő fél többet tud a megfigyeltről, mint fordítva. Másrészt a megfigyelés rejtettsége, amely nem feltétlenül az aktus észlelhetetlenségéből adódik, sokkal inkább abból, hogy a megfigyelés során megszerzett adatok sorsa nem átlátható, vagy egyenesen titkos a megfigyelt fél számára. Harmadrészt pedig a megfigyelés kontrollálhatatlansága, vagyis a megfigyelt fél titkolózásának ellehetetlenülése. Az egyén ugyanis nem, vagy csak nagyon kis mértékben képes adatainak sorsát befolyásolni.²⁹

A megfigyelés tehát egy egyoldalú adatgyűjtést jelent, amely bizonyos esetekben különösen veszélyes lehet. Gondoljunk csak például arra, hogy a jelenlegi bírói gyakorlat értelmében az egyén fényképe bizonyítékként akkor is felhasználható a polgári eljárásban, ha az jogellenesen készült vagy került felhasználásra. A

megfigyelő ugyanis az információk személyes jellege miatt abba a hibába eshet, hogy a virtuális világban megtalálható információkban vakon bízva azok alapján ítéli meg a megfigyelt személyt, esélyt sem adva az érintett magyarázatának előadására.³⁰ Ez pedig különösen problémás például akkor, amikor a munkáltató a felvételre jelentkezőkről képzettségükről, adottságaikról és természetükről az interneten, így például a *Facebook*on megtalálható adataik alapján tájékozódik.^{31,32}

Összefoglalva tehát megállapíthatjuk, hogy a magánszféra értékeinek és jogának érvényesíthetőségére az internethasználat elterjedése, az "összehuzalozott társadalom" kialakulása egy súlyos csapást mért, melynek eredményeként az életünk alakulásában és személyünk megítélésében már sokkal nagyobb szerepet tölt be a "digitális énünk", mint valós személyiségünk.³³

A negatív következmények sora azonban nem ér véget a kukkoló társadalom kialakulásával. Nem elég ugyanis, hogy a jogosult személyes adatait adott esetben mindenki láthatja, mindezek tetejében azokkal a kisebb-nagyobb cégek (pl. Equifax, Metromail) gátlástalanul kereskednek is. Elvégre a fogyasztói társadalomban milyen információ lehet hasznosabb egy vállalat számára, mint a fogyasztó böngészési és vásárlási szokásai, átlagos jövedelme vagy például kiadásainak mértéke?³⁴ Az adatokkal való kereskedelem és a *surveillance* társadalom eredményeként alakult ki az ún. dinamikus árazás, amelynek értelmében a szolgáltató a felhasználó internethasználati és fogyasztói profilja alapján azon termékek reklámjait és árait jeleníti meg, amelyekre a felhasználót leginkább fizetőképességnek tartja.³⁵

Végezetül meg kell jegyeznünk, hogy a technológia folyamatos fejlődése és a felhasználók hozzáállásának változása következtében a fentebb ismertetett jogi problémák száma és azok társadalmi következményei még nem értek véget. 2013-ban például egy hónapon belül több mint 100 millió

ember használta a *Facebook*ot a mobiltelefonján keresztül.³⁶ Gondoljunk bele egy pillanatra, hogy mennyire könnyű egy képet az interneten megosztani, ha ma már ahhoz egy telefonkészülék is elegendő. Felmerülhet a kérdés: ilyen úton haladva mennyivel nőhet még az egy nap alatt feltöltött képek száma? Másik elgondolkodtató példaként említhető a *Facebook* azon célkitűzése, amelynek értelmében a cég a felhasználók korábbi kereséseinek adatait összegyűjtené és hirdetés céljából elemezné.³⁷

Jegyzetek és hivatkozások

¹ PINTÉR RÓBERT (szerk.): Az információs társadalom – Az elmélettől a politikai gyakorlatig. Budapest, 2007, Gondolat Kiadó. 77.o.

² BAYER JUDIT: A háló szabadsága - Az internet tartalmának szabályozási problémái a véleménynyilvánítás szabadsága tükrében. Budapest, 2005, Új Mandátum Könyvkiadó. 18.o.

³ TALYIGÁS JUDIT (szerk.): Az internet a kockázatok és mellékhatások tekintetében. Budapest, 2010, Scolar Kiadó. 82.o.

⁴ Uo. 56.o.

⁵ A jelen bekezdésben ismertetett adatok a következő oldalon található információkon alapulnak:

<https://www.facebook.com/legal/terms>,

<https://www.facebook.com/about/privacy/your-info-on-fb>,

<https://www.facebook.com/about/privacy/your-info>,

⁶ <http://newsroom.fb.com/company-info/> Utolsó letöltés dátuma: 2014. október 28.

⁷ https://fbcdn-dragon-a.akamaihd.net/hphotos-ak-prn1/851575_520797877991079_393255490_n.pdf

⁸ <http://newsroom.fb.com/company-info/>

⁹ <http://www.pewresearch.org/fact-tank/2014/02/03/6-new-facts-about-facebook/>

¹⁰ <https://www.facebook.com/about/privacy/your-info-on-fb>

¹¹ PINTÉR 2007, i.m. 48.o.

¹² PARTI KATALIN: Devianciák a virtuális valóságban, avagy a virtuális közösségek személyiségformáló ereje. In: Infokommunikáció és Jog - 2007/2. 59.o.

¹³ Uo. 70. o.

¹⁴ TALYIGÁS 2010, i.m. 70. o.

¹⁵ U.o. 70. o.

¹⁶ Uo.112-113.o.

¹⁷ DESSEWFFY TIBOR – FÁBIÁN ZOLTÁN – Z. KARVALICS LÁSZLÓ (szerk.): Internet.hu: a magyar társadalom digitális gyorsfényképe. Budapest, 2006, Társi Zrt. 168. o., 172.o.

¹⁸ TALYIGÁS 2010, i.m. 49.o.

¹⁹ Uo. 102.o.

²⁰ ESTHER DYSON: Release 2.0. A Design for Living in the Digital Age. New York, 1997. 215-216.o.

²¹ Id. 2011.évi CVIII. törvény

²² Id. 19/2014. (V. 30.) AB hat 30.

²³ <http://edition.cnn.com/2012/08/02/tech/social-media/facebook-fake-accounts/>

²⁴ <http://www.theguardian.com/technology/2011/oct/20/facebook-fine-holding-data-deleted>

²⁵ TALYIGÁS 2010, i.m. 51.o.

²⁶ Uo. 58.o.

²⁷ LARRY LESSIG - DAVID POST - EUGENE VOLOKH: Cyber-space Law for Non-Lawyers

²⁸ TALYIGÁS 2010, i.m. 93-94.o.

²⁹ Uo. 95.o.

³⁰ Uo. 17.o.

³¹ Uo. 55.o.

³² ld. pl. <http://www.munkajog.hu/rovatok/napi-hr/arthat-is-az-allasinterjun-a-facebook-profil>

³³ TALYIGÁS 2010, i.m. 100.o.

³⁴ DYSON 1997, i.m. 196-197.o.

³⁵ TALYIGÁS 2010, i.m. 103.o.

³⁶ <http://newsroom.fb.com/news/2013/07/feature-phone-milestone-facebook-for-every-phone-reaches-100-million/>

³⁷ <https://epic.org/privacy/facebook/>

